

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 15 december 2014

Agenda nr: 13

Onderwerp: vaststelling Preventie- en Handhavingsplan “Jeugd, Alcohol & Omgeving” 2015-2019

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

In het kader van de decentralisatie van overheidstaken ligt preventie en handhaving van de Drank- en Horecawet (DHW) sinds 2013 bij de gemeenten. Per 1 januari 2014 is, via een nieuwe wijziging in de DHW, de leeftijdsgrens voor het kopen en in bezit hebben (in publieke ruimten) van licht alcoholische dranken verhoogd naar 18 jaar. De DHW (artikel 43a) verplicht gemeenten in 2014 een Preventie- en Handhavingsplan (PenH-plan) door de raad te laten vaststellen voor de periode van 2015-2019. Het PenH-plan richt zich op jongeren onder de 18 jaar en de leefomgeving van deze jongeren.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Alcoholgebruik onder jongeren in Maastricht Heuvelland is toegenomen. Een eerste glas drinkt men gemiddeld op 11-jarige leeftijd (landelijk is dit 14 jaar). Jongeren die vanaf 16 jaar mochten drinken volgens de DHW mogen dat nu pas na hun 18^e verjaardag (er is geen overgangstermijn). Maastricht Heuvelland is een grensregio. In België en Duitsland is vanaf 16 jaar alcohol toegestaan.

Veel drinken in korte tijd in de puberjaren kan de ontwikkeling van het brein remmen en verhoogt met een viervoud de kans op problematisch drinken op latere leeftijd. Er is een causaal verband tussen alcoholgebruik op 16-jarige leeftijd en agressief gedrag vijf tot tien jaar later. Overmatig alcoholgebruik vergroot de kans op verkeersongevallen, letselschade, geweld, spijsbelen, vroegtijdig schoolverlaten en vergroot de kans op seksueel geweld (slachtoffer en dader) en onveilig vrijen.

De beschikbaarheid van alcohol is een belangrijke voorspeller van alcoholgebruik onder jongeren. Als jongeren aan drank willen komen is dat relatief gemakkelijk in Nederland (zie ook het nalevingsonderzoek DHW Maastricht 2013).

In opdracht van het Zuid-Limburgse Veiligheidsbestuur en het bestuur van de GGD Zuid-Limburg is een stuurgroep “Jeugd, Alcohol & Omgeving” ingesteld. Deze stuurgroep heeft de opdracht om regionaal en integraal beleid te ontwikkelen om te stimuleren dat Zuid-Limburgse jongeren op latere leeftijd beginnen met alcohol drinken. De gemeenten in de drie subregio's hebben besloten hierin per subregio gezamenlijk op te trekken. GGD Zuid-Limburg geeft aan dat de inhoud van de PenH-plannen van de regio's Parkstad en Westelijke Mijnstreek niet wezenlijk verschillen van de inhoud van het PenH-plan van de regio Maastricht-Heuvelland.

Een subregionale ambtelijke werkgroep Maastricht-Heuvelland (ambtenaren jeugd, gezondheidszorg, handhaving, bijzondere wetten e.d.) heeft het PenH-plan opgesteld. In alle gemeenten in de subregio Maastricht-Heuvelland wordt ditzelfde PenH-plan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken in de periode van 2015-2019

Via onderstaande instrumenten meten we of doelstellingen in het PenH-plan over alcoholgebruik onder jongeren, de tolerantie van de omgeving, de naleving van verkoopkanalen, worden gehaald:

- In 2015 en 2018 een sub-regionaal nalevingsonderzoek DHW bij commerciële verkoopkanalen (nalevingsonderzoek 2013 in Maastricht is nulmeting);

- In 2017 jeugdmonitor GGD Zuid-Limburg over alcoholgebruik en houding van ouders t.o.v. alcoholgebruik van hun kind (2013 is nulmeting).

Doelstellingen:

1. In 2019 is de beginleeftijd van jongeren en hun eerste glas alcohol in Zuid-Limburg verhoogd naar 14 jaar (in 2013 lag dit op 11,2 jaar);
2. In 2019 is het binge drinken (de afgelopen 4 weken 6 of meer glazen binnen twee uur drinken) onder jongeren gedaald (nulmeting is 2013):
13-jarigen (10,8% naar 5%) 14-jarigen (19,0% naar 10%)
15-jarigen (32,5% naar 20%) 16-jarigen (55,4% naar 40%)
3. In 2019 is het aantal jonge mensen onder de 18 jaar dat het afgelopen jaar is opgenomen met een alcoholintoxicatie gedaald. Het streven is een daling van 30% jonger dan 16 jaar in 2013 naar 15% jonger dan 16 jaar in 2019.
4. In 2019 is de sociale beschikbaarheid van alcohol (het verstrekken van alcohol door ouders, vrienden en familie) gehalveerd ten opzichte van 2013:
13-14-jarigen 24% naar 10%
15-16-jarigen 53% naar 25%
5. In 2019 is het aantal ouders dat jongeren tot 18 jaar toe staat om thuis te drinken gedaald, van 17% naar 10%;
6. De naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar via commerciële verkoopkanalen is in 2019 minimaal 50% (dit is een minimumgrens, aanbevelenswaardig is 70%).

Supermarkten:	naleving gestegen van 29% in 2013 naar 70% in 2019
Slijterijen:	naleving gestegen van 42% in 2013 naar 70% in 2019
Sportkantines:	naleving gestegen van 15% in 2013 naar 50% in 2019
Horeca:	naleving gestegen van 12% in 2013 naar 50% in 2019
Cafétaria's:	naleving gestegen van 0,5% in 2013 naar 50% in 2019

Hoe gaan we dit doen?

Alcoholgebruik is altijd een resultaat van een combinatie van factoren: de persoon, zijn sociale omgeving, aanbod van drank, het overheidsbeleid. Daarom is een integrale aanpak nodig van regelgeving, handhaving en bewustwording/preventie.

- Preventie en regelgeving over alcoholgebruik onder jongeren wordt vast onderdeel van de lokale uitvoeringsprogramma's handhaving.
- Toewerken naar een regionale (Zuid-Limburg) pool toezichthouders Drank- en Horecawet. In de ROIT-convenant zijn hierover door de bestuurders in Zuid-Limburg al afspraken gemaakt.
- Toewerken naar uniformiteit in sanctiebeleid bij handhaving in de regio Zuid-Limburg.
- De subregionale werkgroep blijft voortbestaan met een bestuurlijke opdracht (via de afzonderlijke colleges).

3. Relatie met bestaand beleid

De doelstellingen/instrumenten zoals deze zijn opgenomen in het PenH-plan moeten worden overgenomen in het Handhavingssuitvoeringsplan 2015-2019.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

--

5. Samenwerking

Het voorliggende PenH-plan is in subregionaal verband Maastricht Heuvelland tot stand gekomen.

6. Aanbestedingen

--

7. Financiën

Gemeente Maastricht beheert als centrumgemeente de rijksmiddelen voor verslavingspreventie, waaronder alcoholpreventie (decentralisatiebudget voor Maatschappelijke Opvang en Verslavingszorg). De regionale ambtelijke werkgroep, die is opgericht voor de opstelling van het voorliggende PenH-plan, bepaalt voor 2015 tot 2019 de prioritering van de inzet van preventie-uren op basis van de gemeentelijke uitvoeringsplannen. Financiering van het regionale nalevingsonderzoek in 2016 en 2018 is voorhanden.

Iedere gemeente zet eigen financiering in voor regelgeving en handhaving op basis van de gemeentelijke uitvoeringsplannen.

In Valkenburg aan de Geul is hiervoor geen budget beschikbaar.

Al heel lang geleden is een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd voor veiligheid, handhaving en alles wat daarmee samenhangt. Uw raad heeft destijds besloten om dat bedrag in te zetten voor de dekking van bestaande kosten. Dat bedrag is dus niet meer beschikbaar. Dat betekent dus dat de uitvoeringskosten van het preventie- en handhavingssplan binnen de huidige budgetten moeten worden opgevangen. Het is aan het college van burgemeester en wethouders om te bepalen hoe door beschikbaarstelling van prioriteiten binnen het betreffende programma middelen kunnen worden vrijgespeeld.

8. Communicatie

In 2013 is het ministerie een communicatietraject gestart om jongeren en hun omgeving te informeren over de nieuwe leeftijdsgrens met de campagne NIX. De gemeenten Maastricht Heuvelland maken gebruik van het (gratis) campagnemateriaal. Alcoholverkooppunten hebben vanuit het rijk de beschikking over communicatiemateriaal dat hun klanten informeert over de regelgeving.

De voorzitter van de regionale stuurgroep "Jeugd, Alcohol & Omgeving", burgemeester van Onderbanken mevrouw M. Clermonts, heeft in oktober/november jl. de regionale pers ingelicht over de (gemeenschappelijke) inhoud van de PenH-plannen in de regio Zuid-Limburg.

De communicatie naar jongeren, ouders en de leefomgeving van jongeren is onderdeel van de lokale preventie- en handhavingssprogramma's. De werkgroep jeugd, alcohol & omgeving heeft als taak erop toe te zien dat de acties die hierover zijn opgenomen in het PenH-plan en verdere uitwerking daarvan, worden ingezet.

9. Afwegingen en Advies

Gelet op het voorgaande wordt geadviseerd:

- Het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol & Omgeving 2015-2019 vaststellen. Daarmee stellen de gemeenten Maastricht Heuvelland een gelijklopende sub-regionale aanpak voor op het gebied van alcoholbeleid.
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar een regionale pool toezichthouders Drank- en Horecawet (niveau Zuid-Limburg).
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar uniformiteit in sanctiebeleid bij handhaving in de regio Zuid-Limburg.
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar uniformiteit op het gebied van alcoholmatigende regels in verordeningen en gemeentebestuur in de regio Zuid-Limburg.

10. Bijlagen

- Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol & Omgeving Maastricht Heuvelland 2015-2019.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 4 november 2014;

Gehoord de raadsadviescommissie ABA de dato 1 december 2014.

B e s l u i t :

- Het Preventie- en Handhavingsplan Jeugd, Alcohol & Omgeving 2015-2019 vast te stellen. Daarmee stellen de gemeenten Maastricht Heuvelland een gelijklopende sub-regionale aanpak voor op het gebied van alcoholbeleid.
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar een regionale pool toezichthouders Drank- en Horecawet (niveau Zuid-Limburg).
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar uniformiteit in sanctiebeleid bij handhaving in de regio Zuid-Limburg.
- Opdracht geven aan het college om in de periode 2015-2019 toe te werken naar uniformiteit op het gebied van alcoholmatigende regels in verordeningen en gemeentebestuur in de regio Zuid-Limburg.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 15 december 2014.

De raad voornoemd,

A.M. Hoeberigs
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter

Agenda nr.: 13
Registratie nr.: 141215.08